

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
З ДИСЦИПЛІНИ**

УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

*(для студентів 1 курсу заочної форми навчання напрямку підготовки
6.050702 «Електромеханіка» та слухачів другої вищої освіти)*

**ХАРКІВ
ХНАМГ
2012**

Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» (для студентів 1 курсу заочної форми навчання напряму підготовки 6.050702 «Електромеханіка» та слухачів другої вищої освіти) / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: Пономарьов О. С. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 26 с.

Укладач: О.С. Пономарьов

Рецензент: канд. пед. наук, доцент Жигло О.О.

Рекомендовано кафедрою мовної підготовки, педагогіки та психології, протокол №2 від 27.10.2010 р.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Тематика контрольних робіт надається викладачем та повністю співпадає з навчальною робочою програмою.
2. Роботу слід виконувати як самостійне осмислення теоретичного матеріалу.
3. Перед вибором теми контрольної роботи слід уважно ознайомитись із змістом теоретичного матеріалу в цілому.
4. Контрольну роботу треба виконувати самостійно.
5. На поставлені питання відповідати конкретно.
6. У роботі вказувати відповідні джерела інформації.
7. Відповіді на питання передбачають наведення прикладів.
8. На поставлені питання відповідати стисло, уникаючи зайвої та несуттєвої інформації.
9. Робота оформлюється у зошиті у письмовому вигляді.
10. Після відповіді на кожне питання вказати використану літературу.
11. Контрольна робота перевіряється викладачем до екзамену або заліку.
12. Контрольна робота має бути підготовлена у термін, визначений викладачем.
13. Студент, що виконав роботу на "задовільно" та вищу оцінку, допускається до заліку або екзамену.
14. Якщо контрольну роботу не виконано, студент до заліку або екзамену не допускається.
15. Залежно від рівня виконаної контрольної роботи, викладач може винести деякі її питання для обговорення на залік або екзамен
16. Роботу слід оформлювати охайно, писати чітко.

Контрольна робота №1

1. Укладіть зразки документів.

- Заява про переведення на іншу спеціальність.
- Доручення на одержання грошового переказу.
- Розписка про одержання комп'ютерів.
- Автобіографія.
- Характеристика на старосту групи.
- Пояснювальна записка про відсутність на роботі.
- Резюме.

2. Запишіть імена українською мовою та утворіть імена по батькові

(чол. та жін. роду).

Евгеній	Михаил	Даниил
Афанасій	Фёдор	Гордей
Архип	Емельян	Николай
Василий	Павел	Лев

3. Запишіть прізвища українською мовою.

Дьяков	Зоин	Королёв
Мальцев	Польских	Белов
Миронов	Тобилевич	Толмачёв
Рюмин	Тринеев	Бердяев
Гурьин	Шишкин	Ерофеев
Есауленко	Черныш	Никитин
Галич	Рижский	Снежин
Зиновьев	Ручьёв	Виноградов

4. Перекладіть і провідніайте.

1. Сидоров Василий Андреевич
2. Гусева Елена Григорьевна
3. Кисленко Павел Яковлевич
4. Сирота Мария Константиновна
5. Плющ Виталий Николаевич

5. Провідніайте власне прізвище, ім'я, по батькові (сім відмінків).

6. Перекладіть словосполучення.

1. Вызвать по служебным делам
2. Появиться вовремя
3. Принять к сведению
4. Объявить выговор
5. Выплатить пособие
6. Начать в 10.00
7. Объяснить поступок
8. Прийти к началу
9. Пересесть на другое место
10. Отправить по почте

7. Поставте іменники у родовому відмінку однини.

Стандарт	клімат
диплом	банк
цикл	радіатор
симптом	телефон
азимут	статус
мінімум	статут
спосіб	стаціонар
стенд	атлас

8. Перекладіть текст.

При определении стилевых черт того или иного функционального стиля литературного языка надо исходить прежде всего из способа изложения материала, который обуславливает и отбор системы языковых средств (лексических и грамматических), и их функционирование в речи.

Научное изложение состоит главным образом из рассуждений, целью которых является доказательство истин, выявленных в результате исследования фактов действительности.

Для того чтобы рассуждение было убедительным, мысли должны излагаться в такой последовательности, при которой одно положение вытекало бы из предыдущего и подготовляло бы к пониманию последующего. Такой способ изложения исключает эмоциональность и образность.

Научное изложение рассчитано на логическое, а не на эмоционально-чувственное восприятие. Поэтому эмоциональные средства не играют решающей роли в научной прозе. Однако это не значит, что в научном изложении не могут присутствовать элементы эмоциональные, элементы художественного стиля, особенно в научных работах, полемических.

Контрольна робота №2

1. Укладіть зразки документів.

- Заява про надання грошової допомоги.
- Доручення на одержання стипендії.
- Розписка про одержання грошей в позику.
- Автобіографія.
- Характеристика на менеджера.
- Пояснювальна записка про порушення трудової дисципліни.
- Резюме.

2. Запишіть імена українською мовою та утворіть імена по батькові (чол. та жін. роду).

Владислав	Богдан	Валентин
Владлен	Аркадій	Валерий
Василий	Максим	Леонид
Пётр	Иван	Георгий

3. Запишіть прізвища українською мовою.

Ньютон	Меньшиков	Хрущёв
Шевелёв	Ильинский	Репин
Винниченко	Капица	Касьянов
Мицкевич	Тургенев	Синицын
Менделеев	Хмельницкий	Малинин
Тимирязев	Иванов	Бондарев
Канторович	Батищев	Артёмов
Шиллер	Арсеньев	Лебедев

4. Перекладіть і провідмініайте.

1. Мироненко Алексей Сергеевич
2. Безуглая Елена Алексеевна
3. Серета Светлана Петровна
4. Золотарёва Виктория Николаевна
5. Галич Святослав Игоревич

5. Провідмініати власне прізвище, ім'я, по батькові (сім відмінків).

6. Перекладіть словосполучення.

1. Косвенные результаты
2. Учредительное собрание
3. Каждый понедельник
4. Подписка на газеты
5. Текущий счет
6. Общественное мнение
7. Лекции по физике
8. По получении
9. По случаю
10. Приказ по институту

7. Поставте іменники у родовому відмінку однини.

Рахунок	бас
тур	правопис
місяць	кар'єр
склад	карат
виступ	дюйм
конкурс	вердикт
початок	спосіб
плакат	колектив

8. Перекладіть текст.

Специфическую функцию имеет и фразеология научной прозы. Она призвана, с одной стороны, выражать логические связи между частями высказывания (такие, например, фразеологизмы и устойчивые сочетания, как «привести результаты», «как показали наблюдения», «на основании полученных данных», «резюмируя сказанное», «несмотря на то что», «отсюда следует, что» и т.п.), с другой стороны, обозначать определенные понятия, являясь, по сути дела, термином (такие, например, фразеологические обороты и сложные термины, как «аналитические языки», «вспомогательный глагол», «государственное право», «ток высокого напряжения» и т. п.).

В научной прозе широко используется и так называемый условный язык, являющийся средством передачи информации, — это единицы измерения, веса, длины, площади и т.п., формулы, графики, иллюстрации, чертежи, схемы, диаграммы и т. п., а также различные типографские средства: всевозможные подчеркивания — одной, двумя или несколькими чертами; шрифтовое выделение — жирный, полужирный шрифт, разрядка, курсив.

Экстралингвистические средства позволяют наиболее компактно, емко и наглядно выразить необходимую информацию.

Контрольна робота №3

1. Укладіть зразки документів.

- Заява про надання відпустки без збереження заробітної плати.
- Доручення на право отримання грошової допомоги.
- Розписка про отримання літератури у бібліотеці.
- Автобіографія.
- Характеристика на військовослужбовця.
- Пояснювальна записка про невиконання службового завдання.
- Резюме.

2. Запишіть імена українською мовою та утворіть імена по батькові

(чол. та жін. роду).

Арсений	Пётр	Вячеслав
Алексей	Клим	Святослав
Платон	Анатолий	Олег
Куприян	Геннадий	Николай

3. Запишіть прізвища українською мовою.

Алёхин	Григорьев	Меньшиков
Ткачёв	Бабич	Репин
Волобуев	Дергачёв	Евдокимов
Чичиков	Дрёмов	Бессонов
Свечкарёв	Кочеев	Зверев
Расцветаев	Секешев	Мотрич
Грачёв	Белов	Беспалько
Баранцевич	Каменев	Куликов

4. Перекладіть і провідмініайте.

1. Хмелёв Геннадий Фомич
2. Валуева Ирина Павловна
3. Гречко Виталий Маркович
4. Галич Сергей Александрович
5. Суббота Ольга Васильевна

5. Провідмініайте власне прізвище, ім'я, по батькові (сім відмінків).

6. Перекладіть словосполучення.

1. Общественные отношения
2. Надлежащим образом
3. Официальные лица
4. Младший по званию
5. По правилам
6. Изымать из обращения
7. Условия труда
8. По уважительной причине
9. По требованию
10. Прийти по делу

7. Поставте іменники у родовому відмінку однини.

Землетрус	випадок
диспут	дефіс
відмінок	фах
маршал	десяток
хід	ривок
акціонер	абзац
зразок	ступінь
майдан	аудитор

8. Перекладіть текст.

Научная и техническая литература включает в себя ряд подъязыков (например, подъязык химии, математики, электроники, машиностроения, географии, экономики, права, истории и т.п.) и имеет определенные жанры: монография, статья, учебник, учебное пособие, аннотация, реферат, документация, информационный обзор, патентное описание и др.

Каждый из подъязыков и жанров научной прозы, наряду с общими стилевыми чертами, имеет и свои индивидуальные черты. Например, в реферате способ изложения материала, как и в любом жанре научной и технической литературы, — формально-логический (коллективный), но, в отличие, например, от жанра статьи, в нем нет той научной обстоятельности изложения, которая характерна для научной или технической статьи. В целом в языке научной и технической литературы наблюдается тенденция к стандартизации, к унификации средств выражения мысли, особенно в подъязыках точных наук, таких, например, как математика.

Контрольна робота №4

1. Укладіть зразки документів.

- Заява про надання чергової відпустки.
- Розписка про одержання спортивного інвентаря.
- Доручення на одержання бандеролі.
- Автобіографія.
- Характеристика на бухгалтера.
- Пояснювальна записка про відсутність на робочому місці.
- Резюме.

2. Запишіть імена українською мовою та утворіть імена по батькові (чол. та жін. роду).

Николай	Лукьян	Никита
Андрей	Фёдор	Максим
Алексей	Владимир	Валерий
Павел	Вадим	Леонид

3. Запишіть українською мовою.

Озеров	Ефимов	Чичиков
Тургенев	Алябьев	Виноградов
Шмелёв	Соловьёв	Киселёв
Матвеев	Гуляев	Радищев
Алексеев	Верёвкин	Никитин
Плещеев	Артёмов	Ульянов
Белинский	Грачёв	Крутых
Писарев	Игнатъев	Крутиков

4. Перекладіть і провідмініайте.

1. Серобаба Ирина Владимировна
2. Саенко Валентин Павлович
3. Москалёва Ольга Евгеньевна
4. Моисеенко Виталий Андреевич
5. Кушнир Тимур Русланович

5. Провідмініайте власне прізвище, ім'я, по батькові (сім відмінків).

6. Перекладіть словосполучення.

1. Дальнейшее использование
2. Каждые полчаса
3. Депонированная зарплата
4. Расписка в получении
5. По инициативе
6. Безналичный расчет
7. Комиссия по вопросам торговли
8. По улице
9. По всем направлениям
10. По закону

7. Поставте іменники у родовому відмінку однини.

Корпус	градус
косинус	мільйон
рух	перепис
відсоток	Марс
з'їзд	Херсон
сектор	Лазар
відрізок	текст
папір	коридор

8. Перекладіть текст.

Описание научной работы, независимо от ее характера и тематической направленности, должно отражать логику проведенного конкретного исследования, что получает выражение в композиции, рубрикации, оглавлении и других формальных элементах, а в целом в структуре научного произведения

Любое научное произведение — это оформленное содержание (смысл) научных фактов, явлений, гипотез, теорий или открытий

Одна из важнейших задач исследователя при оформлении результатов своих научных изысканий заключается в том, чтобы обеспечить соответствие формы содержанию.

Определение формы научного произведения сопутствует составлению плана исследования, в процессе чего выявляются рубрикация, обуславливающая структуру будущей научной работы, характер и объем иллюстративного материала, классификация источников. Это общее организационное условие в свою очередь предполагает продолжение поиска оптимальной формы научного произведения практически на каждой стадии исследования.

Контрольна робота №5

1. Укладіть зразки документів.

- Заява про звільнення з посади.
- Доручення на одержання грошового вкладу у банку.
- Розписка про одержання приладів.
- Автобіографія.
- Характеристика на вчителя.
- Пояснювальна записка про порушення трудової дисципліни.
- Резюме.

2. Запишіть імена українською мовою та утворіть імена по батькові (чол. та жін. роду).

Герасим	Антон	Викентий
Артур	Виктор	Степан
Родион	Семён	Фадей
Валерий	Тимофей	Виталий

3. Запишіть прізвища українською мовою.

Алѣхин	Наседкин	Исаенко
Климов	Гуревич	Пономарѐв
Алфѐров	Ильенко	Сидоров
Фѐдоров	Токарев	Гусев
Малеев	Звонарѐв	Рублѐв
Менделеев	Лучин	Марьянов
Мацеев	Захарьин	Зуев
Свищѐв	Чижиков	Булавин

4. Перекладіть і провідніайте.

1. Гончар Роман Сергеевич
2. Коляда Оксана Олеговна
3. Золотарѐва Ирина Викторовна
4. Долженко Кирилл Макарович
5. Богданов Евгений Константинович

5. Провідніайте власне прізвище, ім'я, по батькові (сім відмінків).

6. Перекладіть словосполучення.

1. Испытательный срок
2. Косвенная причина
3. Текучесть кадров
4. Отпуск по болезни
5. По заказу
6. Канцелярские принадлежности
7. Лицевой сѣт
8. Курсы по изучению языка
9. По почте
10. По содержанию

7. Поставте іменники у родовому відмінку однини.

Атом	листопад
знак	максимум
чоловік	циклон
екіпаж	монітор
журнал	кілометр
зріст	штаб
кіловат	квадрат
майданчик	процес

8. Перекладіть текст.

Реферат — «краткое изложение содержания документа или его части, включающее основные фактические сведения и выводы, необходимые для первоначального ознакомления с документом и определения целесообразности обращения к нему».

Составление рефератов (реферирование) представляет собой процесс аналитико-синтетической переработки первичных документов с целью их анализа и извлечения необходимых сведений. Этот процесс завершается составлением реферата — вторичного документа, дающего краткое изложение содержания первичного документа с указанием на характер документа, методику исследования и его результаты, а также время и место проведения исследования.

Реферированию подлежат преимущественно научная и техническая литература, в которой содержится новая информация, на остальные виды публикации, как правило, составляются только аннотации и библиографическое описание. Реферат в большинстве случаев не предназначен для замены первоисточника. Он только помогает читателю отобрать нужную ему литературу и дает основные сведения о содержании первичного документа.

Контрольна робота №6

1. Укладіть зразки документів.

- Заява про надання місця у гуртожитку.
- Доручення на одержання бандеролі.
- Розписка про одержання власної трудової книжки
- Автобіографія.
- Характеристика на начальника відділу.
- Пояснювальна записка про запізнення на заняття.
- Резюме.

2. Запишіть імена українською мовою та утворіть імена по батькові (чол. та жін. роду).

Максим	Анатолій	Павел
Григорій	Артур	Семён
Денис	Тимур	Лука
Влас	Влад	Вадим

3. Запишіть українською мовою.

Погорелов	Ильинский	Кириллов
Рассоха	Филиппов	Парфёнов
Калачёв	Лисицын	Вяльцев
Слесаренко	Одесский	Тихонов
Бесов	Румянцев	Хоролец
Бездетко	Вячеславов	Любич
Октябрёв	Хлебодаров	Козырев
Воробьёв	Ветров	Снегов

4. Перекладіть і провідніайте.

1. Калачёв Денис Павлович
2. Бездетко Иван Сергеевич
3. Матковская Галина Сергеевна
4. Зимина Валентина Гавриловна
5. Гетманский Остап Петрович

5. Провідніяти власне прізвище, ім'я, по батькові (сім відмінків.)

6. Перекласти словосполучення.

1. На общественных началах
2. В течение недели
3. Спрос и предложение
4. Дежурный по району
5. Прислать по адресу
6. Ответственный сотрудник
7. Деловые круги
8. Исследования по маркетингу
9. По схеме
10. По закону

7. Поставте іменники у родовому відмінку однини.

Четвер	мінімум
сертифікат	спосіб
десяток	стенд
об'їзд	Каїр
стандарт	Тайвань
акредитив	телефон
Прометей	статус
диплом	об'єкт
симптом	патент

8. Перекладіть текст.

Следует выделить также слова-конкретизаторы и слова-доминанты.

Слова-конкретизаторы конкретизируют, усиливают выражаемую мысль. Формально они представлены выделительными, усилительными и ограничительными частицами и наречиями. Функционально они многозначны, в пределах одного высказывания — однозначны (например, «крайне фальшиво», «ещё бесчинствуют» и т.п.).

Слова-доминанты — это слова (словосочетания), которые несут основную смысловую нагрузку. Такая семантическая значимость этих слов (словосочетаний) делает их одновременно и словами-организаторами мысли. Семантически они служат средством логической связи между частями высказывания, между предложениями, абзацами и текстом в целом. Например, в «Декрете о мире» таким словом является слово «мир».

Из лексических изобразительно-выразительных средств языка для научной прозы наиболее характерно сравнение, цель которого дать более четкое представление об излагаемом.

Контрольна робота №7

1. Укладіть зразки документів.

- Заява про надання відпустки без збереження заробітної плати.
- Доручення на одержання грошової допомоги.
- Розписка про одержання підручників у бібліотеці.
- Автобіографія.
- Характеристика на курсанта військового училища.
- Пояснювальна записка про відсутність на заняттях.
- Резюме.

2. Запишіть імена українською мовою та утворіть імена по батькові (чол. та жін. роду).

Макар	Мирослав	Юлиан
Максим	Михаил	Серафим
Матвей	Алексей	Руслан
Никита	Павел	Тимофей

3. Запишіть прізвища українською мовою.

Зоин	Подгорный	Суббота
Терентьев	Семёнов	Рижский
Свечкарь	Лебедев	Сукачѐв
Твердохлеб	Малинин	Водопьянов
Крохмалѐв	Пирогов	Ильин
Кирпичѐв	Бондарев	Комиссаров
Синицын	Мотрич	Фадеев
Евгеньев	Пономарѐв	Соловьѐв

4. Перекладіть і провідніайте

1. Лебедева Светлана Игоревна
2. Подгорный Яков Петрович
3. Серeda Алла Викторовна
4. Кисленко Валерий Олегович
5. Кулик Геннадий Максимович

5. Провідніайте власне прізвище, ім'я, по батькові (сім відмінків).

6. Перекладіть словосполучення.

1. По моим сведениям
2. По собственной воле
3. Послать по почте
4. По назначению
5. Призводственные дела
6. Отчётно-выборное собрание
7. Общие положения
8. Планирование и учёт
9. Обмен опытом
- 10.Получать по счёту

7. Поставте іменники у родовому відмінку однини.

Землетрус	Харків
відмінок	квартал
зразок	абзац
випадок	доказ
ривок	документ
фах	авторитет
Дунай	дублікат
Париж	вокзал

8. Перекладіть текст.

Функционально, в соответствии с выполняемыми ими функциями, эта группа слов подразделяется на две категории:

- 1) слова, вводящие логический контекст;
- 2) слова, характеризующие степень объективности информации.

Первые осуществляют различные логические операции, например подтверждают приведенные ранее соображения («поэтому», «следовательно», «таким образом», «тем самым», «в результате этого» и т. п.), отрицают приведенные выше соображения («однако», «но», «с другой стороны», «тем не менее», «в противоположность этому» и т.п.), расширяют приведенные выше соображения («кроме того», «в свою очередь», «и в данном случае» и т.п.), указывают на последовательность аргументации («во-первых», «во-вторых», «выше», «ниже» и т. п.) и др.

Вторые лишь констатируют степень объективности информации, содержащейся в высказывании («думают», «считают», «полагают», «утверждают», «по-видимому», «кажется», «возможно» и т.п.). Функциональная роль этих организаторов чрезвычайно велика, так как их отсутствие превращает относительное высказывание в абсолютное.

Контрольна робота №8

1. Укладіть зразки документів.

- Заява про переведення на іншу посаду.
- Доручення на одержання заробітної плати.
- Розписка про одержання підручників у бібліотеці.
- Автобіографія.
- Характеристика на випускника школи.
- Пояснювальна записка про відсутність на зборах.
- Резюме.

2. Запишіть імена українською мовою та утворіть імена по батькові (чол. та жін. роду).

Анатолій	Борис	Валерий
Богдан	Валериан	Андрей
Валентин	Альберт	Вадим
Авксентий	Борислав	Василий

3. Запишіть прізвища українською мовою.

Помяловский	Арсеньев	Лихачёв
Винниченко	Алябьев	Касьянов
Евдокимов	Воинов	Тимирязев
Скуфьин	Хрущёв	Румянцев
Тургенев	Соломяник	Горький
Васильев	Бердяев	Шевелев
Седелкин	Репин	Александров
Тимофеев	Кошечев	Климов

4. Перекладіть і провідмініайте.

- Лукьянов Кирилл Сергеевич
- Пескова Ольга Фёдоровна
- Мажуга Максим Григорьевич
- Лещенко Станислав Павлович
- Кравцова Светлана Алексеевна

5. Провідмініайте власне прізвище, ім'я, по батькові (сім відмінків).

6. Перекладіть словосполучення.

1. Письмо с уведомлением
2. Подписка на газеты
3. Понести потери
4. Приходование
5. Расходы по бюджету
6. Расписка в получении
7. Расходная накладная
8. Спрос и предложение
9. Учредительное собрание
10. Вынести благодарность

7. Поставте іменники у родовому відмінку однини.

Лондон	Іртиш
бланк	кореспондент
Псалтир	Бостон
штамп	кредит
Сахалін	Київ
документ	акциз
Львів	Дністер
авторитет	дублікат

8. Перекладіть текст.

Общенаучная и общетехническая лексика – это лексическое окружение терминов, представленное словами и словосочетаниями, большая часть которых в общезыковом плане многозначна. И только в определенном контексте при выражении определенного понятия (смысла) они однозначны и выполняют одну определенную функцию. Знание именно данного значения и именно данной функции обеспечивает точное, правильное понимание научной и технической мысли (например, в математике слово «заметить» обозначает «прибавить для сравнения, указать»; слово «предполагать» – «считать, допускать»).

Слова-организаторы научной и технической мысли. Формально они представлены союзами и союзными словами, наречиями, предложно-именными словосочетаниями, вводными словами и словосочетаниями и синонимичными им вводными, безличными и неопределенно-личными предложениями. Функционально, в соответствии с выполняемыми ими функциями, эта группа слов подразделяется на две категории:

- 1) слова, вводящие логический контекст;
- 2) слова, характеризующие степень объективности информации.

Контрольна робота №9

1. Укладіть зразки документів.

- Заява про надання чергової відпустки.
- Доручення на одержання грошового переказу.
- Розписка про одержання обладнання на складі.
- Автобіографія.
- Характеристика на студента.
- Пояснювальна записка про спізнення на заняття.
- Резюме.

2. Запишіть імена українською мовою та утворіть імена по батькові

(чол. та жін. роду).

Кирилл	Виктор	Ипполит
Даниил	Василий	Алексей
Тимофей	Фёдор	Антон
Виталий	Емельян	Елизар

3. Запишіть прізвища українською мовою.

Дьяков	Никитин	Толмачёв
Игнатович	Гурьин	Мионов
Бердяев	Ручьёв	Польських
Мальцев	Озеров	Каменев
Шишкин	Галин	Есаулов
Кузнецов	Королёв	Тобилевич
Рюмин	Снежин	Песков
Черемных	Зиновьев	Галич

4. Перекладіть українською мовою і провідмініайте.

- Зорькина Вера Прокоповна
- Хмельёв Геннадий Алексеевич
- Костенко Виктор Анатольевич
- Серёда Ирина Владимировна
- Драгоманов Михаил Семёнович

5. Провідмініайте власне прізвище, ім'я, по батькові (сім відмінків).

6. Перекладіть словосполучення.

1. Срочная командировка
2. Рассчитаться наличными
3. Действующий устав
4. Смета на текущие расходы
5. Перевести деньги на счёт
6. Перевести с английского
7. Курсы по изучению языка
8. Оказывать значительное влияние
9. Потеря трудоспособности

7 Поставте іменники у родовому відмінку однини.

Камінь	градус
амур	степ
Амур	знак
цукор	мільйон
шлунок	приплив
добродій	ангар
фунт	поштовх
вальс	журнал

8. Перекладіть текст.

Термины, терминированность – одна из основных стилевых характеристик функционального стиля научной и технической литературы.

В научной прозе употребляются термины двух видов: 1) общенаучные и общетехнические термины и 2) специальные (узкоспециальные, номенклатурные) термины.

Общенаучные и общетехнические термины выражают общие понятия науки и техники, они обычно многозначны в общем языке и однозначны в пределах функционального стиля научной и технической литературы (ср. «вода», «земля» в разговорном и научном стилях: в разговорном стиле – обычные слова, в научном стиле – термины). Таких терминов в языке немного.

Специальные (узкоспециальные) термины выражают объекты и предметы науки и техники, они обычно однозначны и в общем языке, и в пределах функционального стиля научной и технической литературы (например, «атом», «валентность», «коэффициент» и др.). Таких терминов в языке много – около 90% лексики. Однако в каждой узкой специальности их число невелико – не более 150–200 единиц.

Узкоспециальные термины – достояние ограниченного круга специалистов в данной области знаний. Они используются в основном в научных произведениях, рассчитанных на людей, занятых в этой области науки и техники.

Контрольна робота №10

1. Укладіть зразки документів.

- Заява про зарахування на посаду.
- Доручення на одержання стипендії.
- Розписка про одержання грошей у позику.
- Автобіографія.
- Характеристика на співробітника.
- Пояснювальна записка про відсутність на роботі.
- Резюме.

2. Запишіть імена українською мовою та утворіть імена по батькові (чол. та жін. роду).

Артём	Геннадий	Семён
Савва	Михаил	Евгений
Василий	Олександр	Архип
Филипп	Афанасий	Иван

3. Запишіть прізвища українською мовою.

Алёхин	Григорьев	Дрёмов
Грачёв	Чичиков	Репин
Кочеев	Бабич	Бессонов
Ткачёв	Каменев	Бестужев
Баранцевич	Свечкарёв	Пенкин
Секешев	Дергачёв	Китаин
Волобуев	Меньшиков	Зверев
Белов	Расцветаев	Литварь

4. Перекладіть та провідмініайте.

Мотрич Ольга Ильинична
Гречко Фёдор Петрович
Елизаров Вячеслав Филиппович
Гречуха Татьяна Павловна
Бирюков Олег Петрович

5. Провідмініайте власне прізвище, ім'я, по батькові (сім відмінків).

6. Перекласти словосполучення.

1. Противопожарные правила
2. Поставляют некачественное сырьё
3. Удачное разрешение конфликта
4. Поставить все точки над «и»
5. Обрисовать положение
6. Завершить в текущем году
7. Товарищеские отношения
8. Получить строгий выговор
9. Явиться не вовремя
10. Поступать на курсы

7. Поставте іменники у родовому відмінку однини.

Десяток крах	квартал
тигр	корпус
Тигр	дъоготь
майдан	юнак
дефіс	університет
вензель	декан
абзац	коридор
рік	

8. Перекладіть текст.

В основе любого научного произведения лежит общеупотребительная лексика. Все слова употребляются в их прямых предметных значениях, обилие терминов и слов с абстрактным значением, большое количество служебных (функциональных) слов (предлогов и союзов) и слов, обеспечивающих логические связи между отдельными предложениями и частями высказывания. Широко распространены слова со стертой семантикой, пустые и полупустые глаголы типа «оказать влияние», «находить применение». Наблюдается резкое сокращение числа синонимов.

В лексическом составе функционального стиля научной и технической литературы следует разграничивать: 1) терминологическую лексику; 2) общенаучную и общетехническую лексику; 3) слова-организаторы научной и технической мысли.

Терминологическая лексика занимает большое место в научной прозе, что обусловлено ее функциональным назначением: термины несут в себе информацию значительно большую, чем другие лексические единицы.

Термины являются теми идеальными типами языкового выражения, к которым неизбежно стремится научный язык.

ДЖЕРЕЛА

1. Ботвина Н.В. Ділова українська мова (офіційно-діловий та науковий стилі): Навчальний посібник. – К., 2001.
2. Зубков М.Г. Сучасна українська ділова мова. – Харків, 2003.
3. Коваль А.П. Ділове спілкування. – К., 1992.
4. Молдованов М.І., Сидорова Г.С. Сучасний діловий документ. – К., 1992.
5. Нелюба А.М. Теорія і практика ділової мови. – Харків, 1997.
6. Паламар Л.М., Кацавець Г.М. Мова ділових паперів. – К., 1998.
7. Токарська А.С. Ділова українська мова. – Львів, 1995.
8. Шевчук С.В. Ділове мовлення: Методичні рекомендації й зразки ділових паперів. – К., 2000.
9. Шевчук С.В. Українське ділове мовлення. – К., 1997.
10. Шевчук С.В. Ділове мовлення. Модульний курс: Підручник. – К., 2009.
11. Шевчук С.В. Ділове мовлення для державних службовців. – К., 2008.
12. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови. – К., 2006.
13. Конспект лекцій з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» (для студентів 1 курсу заочної форми навчання напряму підготовки 6.050702 «Електромеханіка» та слухачів другої вищої освіти напряму підготовки 0922 «Електромеханіка») / О.С.Пономарьов; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2011.
14. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» (для студентів 1 курсу заочної форми навчання напряму підготовки 6.050702 «Електромеханіка» та слухачів другої вищої освіти напряму підготовки 0922 «Електромеханіка») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: Пономарьов О.С. – Х.: ХНАМГ, 2011.

З М І С Т

Методичні рекомендації до виконання контрольної роботи	3
Контрольна робота №1	4
Контрольна робота №2	6
Контрольна робота №3	8
Контрольна робота №4	10
Контрольна робота №5	12
Контрольна робота №6	14
Контрольна робота №7	16
Контрольна робота №8	18
Контрольна робота №9	20
Контрольна робота №10	22
Джерела	24

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Методичні вказівки
до виконання контрольних робіт з дисципліни
«Українська мова (за професійним спрямуванням)»
(для студентів I курсу заочної форми навчання
напряму підготовки 6.050702 «Електромеханіка»
та слухачів другої вищої освіти)

Укладач **Пономарьов** Олександр Стефанович

Відповідальний за випуск *О. О. Жигло*

Редактор *З. І. Зайцева*

Комп'ютерне верстання *К. А. Алексанян*

План 2011, поз. 574М.

Підп. до друку 28.04.2011

Друк на різнографі.

Тираж 50 пр.

Формат 60x84/16.

Ум. друк. арк. 1,5

Зам. №

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК №4064 від 12.05.2011